

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Tereza Vaníková**
Název diplomové práce: **Kritická místa v přípravě budoucích učitelů jazyků v oblasti literárních věd, společenskohistorického přehledu a interkulturních kompetencí**
Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jana Kusová, Ph.D.**
Oponentka diplomové práce: **doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**

Vyjádření vedoucí diplomové práce:

Tereza Vaníková ve své diplomové práci zkoumá velmi aktuální a zároveň prakticky využitelné téma, a sice kritická místa v přípravě budoucích učitelů jazyků v oblasti literárních věd, společenskohistorického přehledu a interkulturních kompetencí. Autorka využila jedinečné situace, kdy se na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích budoucí učitelé němčiny a angličtiny připravují současně podle starých a nových akreditovaných studijních programů. Na základě dotazníkového šetření srovnává jejich názory na kurikulum ve výše uvedených oblastech. V zrcadle aktuálních diskuzí o kvalitě vzdělávání je toto téma relevantní a reaguje na společenskou poptávku. Během tvůrčího procesu pracovala Tereza Vaníková velmi iniciativně a samostatně, současně ale byla v pravidelném a oboustranně přínosném kontaktu s vedoucí práce.

V teoretické části práce, tedy v kapitolách 2–4, se Tereza Vaníková věnuje významu cizích jazyků a jejich výuky (zde především *Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky* jakožto základnímu dokumentu evropské i české jazykové politiky), roli a kompetencím učitele cizích jazyků, kvalitě učitelské profese a možnostem profesního rozvoje učitelů. Vzhledem k tématu práce se také blíže zabývá procesem přípravy budoucích učitelů, což považuje za důležité východisko pro empirickou část práce.

V kapitole 5 je věnována pozornost metodologii pedagogického výzkumu. Autorka vymezuje základní pojmy (*metoda, výzkumná technika*) a zabývá se podrobně explorativní metodou a především dotazníkem, který je primárním zdrojem dat pro její empirickou část práce. Představuje také další techniky explorativní metody (*rozhovor, anketa, autobiografie, beseda*) a definuje kvantitativní a kvalitativní přístup ke zpracování výzkumných dat. Vhodným způsobem tak propojuje teoretickou a praktickou část práce a předkládá čtenáři informace potřebné pro porozumění prezentovanému dotazníkovému šetření.

Praktickou část předkládané diplomové práce představují kapitoly 6–8, v nichž autorka nejprve představuje kurikula srovnávaných studijních oborů starých a nově akreditovaných studijních programů, podle nichž se na PF JU připravovali / připravují budoucí učitelé němčiny a angličtiny. Tato analýza umožňuje čtenáři vhled do struktury a pojetí studia a jednotlivých vyučovaných předmětů ve zkoumaných oblastech (literární vědy, společenskohistorický přehled a interkulturní kompetence). Dle zadání práce se Tereza

Vaníková soustředí na to, jak studenti vnímají dané oblasti z hlediska jejich důležitosti a obtížnosti. Pro tento výzkum vhodně zvolila šest konkrétních oblastí, a sice školství, kulturu, geografii, literaturu, politiku a historii. Tuto konkretizaci považují za vhodnou, jelikož umožnila respondentům vyhnout se zobecňování, vztáhnout se ke konkrétním předmětům či tématům a odpovídat tak spolehlivěji.

Dále již následuje prezentace provedeného dotazníkového šetření, jeho výsledků a pokus o interpretaci. Zde je zapotřebí poznamenat, že prezentace výsledků a různá srovnání jsou velmi podrobná a analyticky zaměřená. Je škoda, že při interpretaci autorka nejde příliš do hloubky a výsledky spíše popisuje. Přesto jsou její závěry cenné a mohou přispět k inovaci výuky dle stávajících kurikul (např. úpravou obsahu předmětů) či při navrhování nových studijních oborů a programů.

Za přínosnou považují část dotazníkového šetření, která se věnuje problematice interkulturní kompetence. Ta je pro české školství nesmírně důležitá a vzhledem k současné evropské i světové politické situaci její význam ještě poroste. Právě budoucí učitelé cizích jazyků mohou v této oblasti odvést velký kus práce a přispět k širšímu povědomí o jiných kulturách, případných specifikách komunikace s jejich příslušníky a vychovávat tak děti k toleranci a porozumění. Posílení interkulturní kompetence u dětí také vede k úspěšnému boji s dezinformacemi, který je a bude pro Českou republiku velkou výzvou. Je povzbudivé, že budoucí učitelé a učitelky cizích jazyků vnímají tuto kompetenci jako velmi významnou pro sebe i pro své budoucí žáky a žákyně a vnímají nutnost integrace interkulturní výchovy do výuky cizích jazyků a nabízí i schůdné cesty (výjezdy do zahraničí, spolupráce se zahraničními školami atd.).

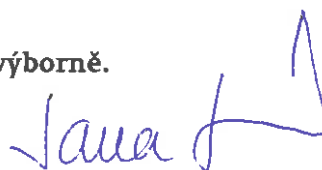
Předkládaná práce má jasnou strukturu a jednotlivé kapitoly na sebe vhodně navazují. Práce je napsána kultivovanou češtinou, minimálně se objevují překlepy či chyby z nepozornosti, jež ale neruší porozumění textu. Pravděpodobně pod vlivem němčiny autorka občas používá analytické stupňování přídavných jmen, které není pro češtinu příliš vhodné. Z formálního hlediska je práce v pořádku, výjimečně se objevují nejednotnosti ve formátování (např. s. 16) či nevhodné dělení souvisejících informací na konci řádku (např. číslo a následující slovo).

Autorka pracuje s adekvátní odbornou literaturou, kterou také odpovídajícím způsobem cituje. Přesto se v tomto ohledu v práci vyskytuje několik málo chyb. Seznam literatury je sice kompletní, bibliografické citace ale nejsou zcela jednotné (např. údaje u publikací s více autory). Na s. 24 a 25 je publikace od Martina Strouhala citována s rokem 2007, ačkoli v seznamu literatury autorka uvádí rok 2016. Při prezentaci informací o kurikulech jednotlivých studijních oborů se autorka opírá o publikace *Akademický rok* pro dané roky. Jedna z publikací v seznamu literatury chybí, druhá je v textu citována pod jménem (poznámky pod čarou 2 a 3 na s. 36 a 39), v seznamu literatury ale pod autory.

Otázky k obhajobě:

1. Auf S. 92 oben schreiben Sie, dass die Studierenden sehr ähnliche Ansichten über die einzelnen Bereiche aufweisen. Ich finde die Unterschiede bei einigen Bereichen aber doch relativ markant. Könnten Sie sich dazu bitte etwas genauer äußern?
2. Formulieren Sie bitte konkrete Vorschläge, die Ihrer Meinung nach die analysierten Curricula verbessern könnten.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

Datum: 22. 8. 2023

Podpis vedoucí diplomové práce